

Omvärldsbevakning Oktober 2024

Säkerhet och beredskap

Västra Götalandsregionen

Verksamhet & Säkerhetskydd

Regeringskansliet

Nytt totalförsvarsbeslut för ett starkare Sverige

Regeringen har nu beslutat om och lagt fram en totalförsvarsproposition för åren 2025–2030. Det handlar om kraftiga förstärkningar till totalförsvaret. I tillskott får det militära försvaret sammanlagt 170 miljarder extra och det civila försvaret sammanlagt 35,7 miljarder extra till 2030. Det är historiska satsningar. Försvarsutgifterna kommer därmed att uppgå till 2,6 procent av BNP redan 2028

Carl-Oskar Bohlin bjuder in till pressträff för att ta emot utredning om kommuners och regioners grundläggande beredskapsansvar

Ökad takt i uppbyggnaden av det civila försvaret • Allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskrigets slut • Regeringen genomför den största upprustningen av totalförsvaret sedan 1950-talet • Historiskt stora summor till det civila försvaret • Införandet av en ekonomisk planeringsram • Totalt utgifter på ca 8,5 miljarder kronor 2025 • Totalt utgifter på ca 15 miljarder kronor årligen från 2028 och framåt

En broschyr för allvarstid – ny upplaga av "Om krisen eller kriget kommer"

Som en del av regeringens fortsatta arbete med att stärka det civila försvaret presenterade Carl-Oskar Bohlin, minister för civilt försvar, tillsammans med Charlotte Petri Gornitzka, generaldirektör för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), den uppdaterade versionen av broschyren "Om krisen eller kriget kommer".

Uppdrag till MSB att utveckla metodstöd till kommunernas arbete med att stärka det civila försvaret

MSB ska utveckla och anpassa det metodstöd som finns för kommunernas krisberedskap så att även arbetet med civilt försvar omfattas. I detta ingår att ge relevanta planeringsförutsättningar och exempel på hur arbetet i en kommun kan läggas upp. I uppdraget ingår också att erbjuda Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) stöd genom att bidra till det metodstöd som SKR tagit fram för att planera och genomföra kommunens civila försvar.

Metodstödet från MSB ska vara lättillgängligt för kommunerna och kunna anpassas efter deras olika förutsättningar.

MSB ska i genomförandet av uppdraget beakta insikter och lärdomar från kriget i Ukraina.

Uppdraget ska genomföras i dialog med SKR och länsstyrelserna samt vid behov med andra relevanta aktörer.

Verksamhet & Säkerhetskydd

Bred hotbild mot Sverige

Säkerhetspolisen har tidigare pekat på hur främmande makt flyttar fram sina positioner i Sverige. De drar sig inte för att använda våld, bedriva påverkan och olika former av säkerhetshotande verksamhet mot Sverige där de även använder sig av ombud för att utföra våldshandlingar mot andra stater inom Sveriges gränser.

– Den inre och yttre säkerheten hör ihop. Det här gör att vi måste möta hotet som en helhet.

Dataintrång bakom påverkanskampanj

– Säkerhetspolisen kan fastslå att en cybergruppering agerat på uppdrag av det iranska revolutionsgardet för att genomföra en påverkanskampanj. Syftet var bland annat att måla upp bilden av Sverige som ett islamfientligt land och skapa splittring i samhället, säger Fredrik Hallström, operativ chef vid Säkerhetspolisen.

Attacker blottar brister i rysk cyber-säkerhet

”Ryska företag och myndigheter har dessutom lagt ut mycket av cybersäkerheten på konsulter, bland annat på Cypern, som i sin tur anlitar underleverantörer, varav många kom från Ukraina, säger Carolina Vendil Pallin och tillägger: — En intressant attack var den på Rutube (Rysslands försök att bygga en konkurrerande lösning till Youtube) eftersom det verkar som om hackarna hade tillgång till källkoden. Det tyder på att angriparna varit med och utvecklat själva källkoden.”

För Sveriges del finns det flera lärdomar att dra från Rysslands erfarenheter. Trots stora investeringar i cybersäkerhet finns en risk att beroendet av underleverantörer skapar sårbarheter, särskilt när dessa underleverantörer själva tar in extern arbetskraft. — En viktig lärdom är att säkerställa vilka leverantörer man anlitar och att man har koll på hela leverantörskedjan. Något annat som är oroande är de kriminella nätverken och tillgången på känsliga koder som finns att köpa på Darknet. Cyberkriminalitet känner dessutom inga gränser, säger Carolina Vendil Pallin.

Nya regler för att öka cybersäkerheten i EU:s kritiska entiteter och nätverk

Kommissionen har i dag antagit de första genomförandebestämmelserna om cybersäkerhet för kritiska entiteter och nätverk enligt direktivet om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen (NIS2-direktivet). I denna genomförandeakt beskrivs riskhanteringsåtgärder för cybersäkerhet samt de fall då en incident bör anses vara betydande och företag som tillhandahåller digitala infrastrukturer och tjänster bör rapportera den till nationella myndigheter. Detta är ytterligare ett viktigt steg för att öka cyberresiliensen i Europas kritiska digitala infrastruktur.

Verksamhet & Säkerhetskydd

KUNGL KRIGSVETENSKAPSAKADEMIEN
The Royal Swedish Academy of War Sciences

Informationspåverkan

Informationsmiljön kan liknas vid en spelplan utan tydliga linjer, domare, regler eller moral^[1]. Denna miljö blir dessutom alltmer komplex och svårnavigerad i takt med att ny teknik introduceras. I detta landskap förekommer både tillbörlig och otillbörlig informationspåverkan, där den senare ofta är opportunistisk. Detta innebär att illasinnade påverkansaktörer är snabba att utnyttja uppkomna tillfällen, oavsett om det varit planerat eller inte. Otillbörlig informationspåverkan ger också stor möjlighet till förnekbarhet, vilket gör att det kan vara svårt att identifiera de verkliga avsändarna bakom budskapen^[2].

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Pågående nätfiskekampanj riktad mot kommuner och skolor

CERT-SE har den senaste tiden observerat flera fall där kommuner och skolor drabbats av vad vi bedömer vara samma nätfiskekampanj.

Det rör sig om mejl som innehåller länkar till samarbetsytor i SharePoint, OneNote och OneDrive. Mejlerna kommer från personliga e-postadresser som verkar överensstämma med en faktisk anställd hos en kommun eller skola. De framstår som trovärdiga, är välformulerade och har relevant innehåll som stämmer överens med avsändaren. Ofta är avsändaren någon som är verksam inom samma typ av kommunal service som mottagaren.

Dagens industri

Så skyddar vi Sveriges digitala infrastruktur

Det vi kallar hybridhot är en del av normalbilden i dag och innebär att antagonistiska aktörer försöker utnyttja olika sårbarheter för att destabilisera och påverka vårt beslutsfattande. Det är en svår utmaning att urskilja vad som är enskilda incidenter och vad som är orkestrerade hybridaktiviteter. Vår samlade förmåga att upptäcka, varna för, motstå och bemöta hybridhot är en del av samhällets motståndskraft och Sveriges civila försvar. För att möta det allvarliga säkerhetspolitiska läget och den komplexa hotbilden genomför regeringen nu en banbrytande satsning på det civila försvaret.

EXPO

USA terrorklassar NMR

USA klassar Nordiska motståndsrörelsen som en "global terrororganisation". Det meddelades under fredagskvällen, svensk tid. Tre av organisationens ledare terrorklassas också personligen. Expo erfar att frågan om terrorklassning av NMR har behandlats inom det amerikanska utrikesdepartementet sedan 2022. Den amerikanska regeringen terrorklassar nazistiska Nordiska motståndsrörelsen (NMR). Det framgår av ett pressmeddelande som publicerades under fredagskvällen, svensk tid.

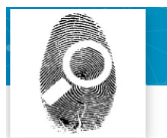
Utöver terrorklassningen av organisationen klassas också tre av NMR:s ledare personligen som "globala terrorister". Dessa tre är ledaren Fredrik Vejdeland, Pär Öberg och Robert Eklund. Samtliga ingår i det så kallade "riksrådet" för organisationens svenska gren.

Verksamhet & Säkerhetskydd

Omni

Färre klarar prövning på Skatteverket: "Blivit bättre"

Allt färre klarar säkerhetsprövningarna på Skatteverket. Det rapporterar Ekot. Att en person inte klarar prövningen kan handla om att man har skulder, kriminella släktingar eller kopplingar till exempelvis Iran och Ryssland. – Det vi ser är att vi i vår sammanvägda bedömning har blivit bättre på att identifiera olika former av sårbarheter, säger Johan Tell, säkerhetschef på Skatteverket, till radion. Säkerhetsprövningarna görs dels vid jobsök, dels som uppföljning av redan anställda

Svensk OSINT

Iranska hackare har identifierats som aktiva med aktiviteter riktade mot kritisk infrastruktur i flera sektorer, inklusive hälso- och sjukvård, offentlig förvaltning, informationsteknik, ingenjörsvetenskap och energi. Dessa hackare agerar som initiala åtkomstmäklare och samlar in åtkomstpunkter och nätverksdata för att sälja på cyberkriminella forum, vilket möjliggör ytterligare cyberattacker av andra hotaktörer. Enligt en varning från amerikanska Cybersecurity and Infrastructure Security Agency (CISA) har iranska hotaktörer använt brute force-tekniker som lösenordsspraying och multifaktorautentisering (MFA) push-bombning för att kompromettera användarkonton och få tillgång till organisationer sedan oktober 2023.

Källor:

[Försvarsdepartementet - Regeringen.se](#)

[Carl-Oskar Bohlin bjuder in till pressträff för att ta emot utredning om kommuners och regioners grundläggande beredskapsansvar - Regeringen.se](#)

[En broschyr för allvarstid – ny upplaga av "Om krisen eller kriget kommer" - Regeringen.se](#)

[Uppdrag till MSB att utveckla metodstöd till kommunernas arbete med att stärka det civila försvaret - Regeringen.se](#)

[Bred hotbild mot Sverige - Säkerhetspolisen](#)

[Dataintrång bakom påverkanskampanj - Säkerhetspolisen](#)

[Attacker blottar brister i rysk cyber-säkerhet - Totalförsvarets forskningsinstitut - FOI](#)

[Nya regler för att öka cybersäkerheten i EU:s kritiska entiteter och nätverk | Shaping Europe's digital future](#)

[Informationspåverkan – KUNGL KRIGSVETENSKAPSAKADEMIEN](#)

[Pågående nätfiskekampanj riktad mot kommuner och skolor - CERT-SE](#)

[DEBATT: Så skyddar vi Sveriges digitala infrastruktur](#)

[USA terrorklassar NMR](#)

[Färre klarar prövning på Skatteverket: "Blivit bättre"](#)

[Svensk OSINT på LinkedIn: CISA Iranian cyber actor](#)